

**ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСПЛКИ
„ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ”
КАФЕДРА ПРАВОЗНАВСТВА**

**ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ
з навчальної дисципліни „БАНКІВСЬКЕ ПРАВО”
підготовки магістра спеціальності 081 «Право»**

Розглянуто та схвалено
на засіданні кафедри
правознавства
24 березня 2016 року
протокол № 8
Зав. кафедри
_____ проф. Лаврик Г.В.

Модуль 1. Загальна частина банківського права

Тема 1. Банківське право України: поняття, предмет, метод, система, принципи та джерела

1.1. Користуючись Законом України «Про банки і банківську діяльність» письмово навести приклади норм, у яких закріплені принципи банківського права.

1.2. Розробити структурно-логічну схему «Принципи банківського права».

1.3. Звернувшись до основної використаної та рекомендованою для поглибленого вивчення курсу літератури, а також бібліотечно-бібліографічних електронних ресурсів проаналізувати сучасні наукові погляди на сутність, місце банківського права в системі права України і подати декілька визначень поняття «банківське право», що підтверджують ту чи іншу наукову позицію, в таблиці 1.3 за зразком:

Таблиця 1.3

Автор, видання	Сутність поняття
Ващенко Ю.В. Банківське право. – К.: ЦНЛ, 2006. – С. 26.	Банківське право – це міжгалузевий комплексний правовий інститут, що об'єднує норми адміністративного, фінансового, цивільного та господарського права, які регулюють відносини між банками (небанківськими фінансовими установами) та іншими юридичними і фізичними особами в сфері банківської діяльності.

1.4. Скориставшись джерелами зі списку нормативно-правових актів, основної використаної і рекомендованої для поглибленого вивчення курсу літератури, інтернет-ресурсів, письмово встановити чи відповідають *приписи ст. 4, 5, 55, 57, 63 та інших Закону України «Про банки і банківську діяльність» від 7 грудня*

2000 року № 2121-III положенням Директиви 2006/48/ЄС Європейського Парламенту та Ради про започаткування та здійснення діяльності кредитних установ від 14 червня 2006 року, що є додатковою гарантією дотримання принципів створення і діяльності банків в Україні, функціонування банківської системи в цілому.

Тема 2. Банківське законодавство

2.1. Звернувшись до переліку законодавчих нормативно-правових актів зі списку джерел, основної використаної і рекомендованої для поглибленого вивчення курсу літератури, інтернет-ресурсів, тексту кожного з цих нормативно-правових актів [5-15] в пошукових правових системах, приміром офіційному веб-сайті Верховної Ради України «Законодавство України». – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/main/index/>, встановити їх мету, сферу застосування та вказати останні в таблиці 2.1 за зразком:

Таблиця 2.1

Законодавче забезпечення банківської діяльності в Україні

Назва Закону України	Дата прийняття, номер	Мета, сфера застосування
Закон України «Про банки і банківську діяльність»	7 грудня 2000 р. № 2121-XIV	визначає структуру банківської системи, економічні, організаційні і правові засади створення, діяльності, реорганізації і ліквідації банків

2.2. Письмово вказати, до застосування яких заходів впливу за порушення банківського законодавства вдається Національний

банк України (відповідно до прийнятої 17 серпня 2012 р. Постанови Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про застосування Національним банком України заходів впливу»).

2.3. Користуючись літературою зі списку інформаційних джерел письмово обґрунтувати, чи є судові акти джерелами банківського права.

2.4. Користуючись Законом України «Про банки і банківську діяльність» навести по три приклади охоронних, зобов'язуючих, забороняючих та уповноважуючих банківсько-правових норм.

Тема 3. Правовий статус Національного банку України

3.1. Звернувшись до переліку нормативно-правових актів Національного банку України зі списку джерел, основної використаної і рекомендованої для поглибленого вивчення курсу літератури, інтернет-ресурсів [5-15], тексту кожного з цих нормативно-правових актів в пошукових правових системах чи на офіційних веб-сайтах органів державної влади України, приміром сайті офіційного інтернет-представництва Національного банку України – Режим доступу: http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=36081&cat_id=36006 встановити їх спрямування та вказати його в таблиці 3.1 за зразком:

Таблиця 3.1.

Нормативно-правові акти Національного банку України

Назва документу	Дата прийняття, номер	Спрямування
Постанова Правління Національного банку України «Про	8 вересня 2011 р. № 306	Затвердження Положення про порядок реєстрації та ліцензування банків, відкриття

затвердження деяких нормативно-правових актів Національного банку України»		відокремлених підрозділів, що встановлює порядок реєстрації та ліцензування банків, погодження набуття/збільшення істотної участі в банку, погодження призначення керівників банків, відкриття відокремлених підрозділів, філій та представництв банків.
--	--	--

3.2.Скориставшись положеннями Закону України «Про Національний банк України» від 20 травня 1999 р., заповнити таблицю 3.2.

Таблиця 3.2

Повноваження Ради Національного банку,
Правління Національного банку,
обов'язки та повноваження Голови Національного банку

Повноваження Ради Національного банку	Повноваження Правління Національного банку	Обов'язки та повноваження Голови Національного банку

3.3. Користуючись положеннями ст. ст. 9-17 Закону України «Про Національний банк України» здійснити порівняльно-правовий аналіз правового статусу Ради та Правління НБУ та заповнити таблицю 3.3:

Таблиця 3.3

Порівняльно-правовий аналіз Ради та Правління НБУ

	Рада НБУ	Правління НБУ
Повноваження		
Склад та порядок формування		
Порядок роботи		

Тема 4. Правовий статус банків в Україні, їхніх філій, представництв та відділень

- 4.1. Розробити структурно-логічну схему «Банківська система України та принципи її побудови».
- 4.2. Скласти структурно-логічну схему «Державна реєстрація банків».
- 4.3. Письмово визначити особливості правового статусу банків, які відрізняють їх від інших суб'єктів підприємницької діяльності в Україні.
- 4.4. Письмово визначити спільні та відмінні риси в правовому статусі філій, представництв та відділень банку.

Тема 5. Правові засади банківського регулювання та банківського нагляду

- 5.1. Розв'язати ситуаційне завдання:

До комерційного банку «Агробанк» надійшла платіжна вимога з державної податкової інспекції в м. Полтаві про примусове списання коштів із рахунку клієнта банку – підприємства «Аріан» з метою погашення податкового боргу. У реквізиті «Призначення платежу» вказані назва, номер і дата рішення податкового органу про списання суми податкового боргу. Комерційний банк «Агробанк» не прийняв цю платіжну вимогу. Начальник державної податкової інспекції надіслав лист до Управління Національного банку України у Полтавській обл., в якому вимагав застосувати до комерційного банку «Агробанк» заходи впливу за порушення банківського законодавства.

Чи є дії комерційного банку «Агробанк» такими, що порушують чинне законодавство? Яке рішення в цій ситуації повинне прийняти Управління Національного банку України?

- 5.2. Письмово вказати встановлені Національним банком України економічні нормативи, що є обов'язковими до виконання всіма

банками.

5.3. Письмово вказати визначені нормативно-правовими актами Національного банку України професійні вимоги до керівників виконавчих органів, головних бухгалтерів банків.

5.4. Письмово визначити підстави і порядок застосування Національним банком України до банків, філій іноземних банків та інших осіб, які є об'єктом перевірки Національного банку України таких заходів впливу за порушення банківського законодавства:

а) письмове застереження щодо припинення порушення та вжиття необхідних заходів для виправлення ситуації, зменшення невиправданих витрат банку, обмеження невиправдано високих процентних виплат за залученими коштами, зменшення чи відчуження неефективних інвестицій;

б) укладення письмової угоди з банком, за якою банк чи визначена угодою особа зобов'язується вжити заходів для усунення порушень, поліпшення фінансового стану банку тощо;

(Відповідно до Постанови Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про застосування Національним банком України заходів впливу» від 17 серпня 2012 р. № 346 із змінами).

Модуль 2. Особлива частина банківського права

Тема 6. Правові засади здійснення банками платежів і розрахунків

6.1. Письмово вказати а) види документів, на підставі яких проводяться розрахунки готівкою підприємств (підприємців) між собою та з юридичними особами; безготівкові розрахунки; б) реквізити цих документів, визначені нормами відповідного законодавства.

6.2. Письмово розкрити режим фінансової відповідальності за порушення правил обігу готівки відповідно до Указу Президента України «Про застосування штрафних санкцій за порушення норм з регулювання обігу готівки» від 12 червня 1995 р.

6.3. Розв'язати ситуаційне завдання:

Підприємство «Каштан», яке має поточний рахунок у комерційному банку «Фактор», надіслало до установи банку платіжне доручення з метою перерахування 200 тис. грн. на

рахунок будівельної компанії «Інвестбуд». У реквізиті «Призначення платежу» цього платіжного доручення було вказано: «безоплатна фінансова допомога».

Якими мають бути дії комерційного банку «Фактор» в цьому випадку?

6.4. Користуючись положеннями «Правил визначення платіжних ознак та обміну банкнот, розмінних та обігових монет національної валюти України», затверджених Постановою Правління Національного банку України від 13.11.2013 р. № 1942/24474, заповнити таблицю 6.4. «Визначення платіжності та обмін банкнот і монет»:

Таблиця 6.4.

Визначення платіжності та обмін банкнот і монет

Платіжні банкноти (монети)		Неплатіжні банкноти (монети)
придатні до обігу	непридатні до обігу	

Тема 7. Правове регулювання депозитних (вкладних) операцій банків

7.1. Письмово порівняти порядок відкриття вкладних (депозитних) рахунків фізичним особам та суб'єктам господарювання і використання коштів за цими рахунками.

7.2. Письмово надати порівняльну характеристику договору банківського депозиту і договору банківського кредиту.

Тема 8. Правове регулювання банківських кредитних відносин

8.1. Письмово визначити істотні умови кредитного договору відповідно до глави 71 Цивільного кодексу України та ч. 2 ст. 345 Господарського кодексу України.

8.2. Письмово розмежувати кредитний договір і договір про надання споживчого кредиту.

Тема 9. Правове регулювання ринку цінних паперів

9.1. Письмово визначити правовий статус Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку.

9.2. Письмово вказати, яка відповідальність настає за правопорушення на ринку цінних паперів.

Тема 10. Правові засади здійснення банками валютного регулювання та валютного контролю

10.1. Розробити структурно-логічну схему «Система органів та агентів валютного контролю».

10.2. Розв'язати ситуаційне завдання:

Під час попереднього розслідування по кримінальній справі слідчим відповідно до Кримінального процесуального кодексу України було обрано запобіжний захід до підозрюваного у вигляді застави. В якості застави слідчим прийнято від підозрюваного 20 тис. доларів США, про що складено «Протокол прийняття застави»

Чи правомірні дії слідчого?

10.3. Користуючись нормативно-правовими актами зі списку використаної літератури, заповнити таблицю 10.3 «Суб'єкти валютного регулювання» за зразком:

Таблиця 10.3

Суб'єкти валютного регулювання

Суб'єкти валютного регулювання	Повноваження
Кабінет Міністрів України	1) визначає та надає на затвердження Верховної Ради України ліміт зовнішнього державного боргу України; 2) бере участь у складанні платіжного балансу України; 3) забезпечує формування та виступає розпорядником Державного валютного фонду України
Рада Міністрів АРК, місцеві державні адміністрації, виконавчі комітети місцевих рад	
Національний банк України	
Державна фіскальна служба України	
Міністерство інфраструктури України	
Банківські установи	

10.4. Розв'язати ситуаційне завдання:

Громадяни України Іванов і Петров уклали договір позики на суму 50 тис. доларів США.

Чи є дійсною ця угода? Чи є необхідним у такому випадку одержання індивідуальної ліцензії Національного банку України?